

Arbeids- og sosialdepartementet

Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Helse- og sosialavdelingen

Deres ref.: 14/2105

Vår ref.: 2014/4232 721.10 JRN

Vår dato: 01.09.2014

Høringsuttalelse til forslag om endring i sosialtjenesteloven § 20 - Plikt for NAV til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad

Vi viser til høringsbrev fra departementet av 04.06.14 med vedlagte høringsnotat. Frist for å avgi høringsuttalelse er satt til 04.09.14.

Forslaget innebærer et pålegg til NAV- kontoret om å stille krav til aktivitet når noen innvilges økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven.

Ut fra vår kjennskap til praksis ved NAV- kontorene i Østfold vil ikke den foreslåtte lovendringen i seg selv medføre store endringer i praksis. Spørsmålet om fastsettelse av hensiktsmessige vilkår vil oftest bli vurdert ved behandling av søknad om stønad. Dette gjelder særlig unge stønadsmottakere. I møte med NAV- lederne i fylket mottok vi overveiende positive tilbakemeldinger om forslaget om plikt for NAV til å stille vilkår til tjenestemottaker om deltakelse i aktivitet ved tildeling av stønad til livsopphold.

Vilkårssetting i forbindelse med tildeling av økonomisk stønad reiser flere juridiske og praktiske problemstillinger. Slik vi ser saken vil forslaget kunne medføre en økt rettssikring av at mottakere av stønad til livsopphold får en individuelt tilpasset vurdering av tiltak som vil bidra til at vedkommende blir helt eller delvis selvhjulpen. Vi oppfatter av høringsnotatet at departementet legger stor vekt på at fastsatte vilkår skal tilpasses individuelt. Kravet til individuell tilpasning av vilkår vil imidlertid kunne øke arbeidsbyrden på NAV- kontorene, og vi ser det som viktig at departementet foretar en kartlegging av hvilke økte behov for sosialfaglige og øvrige ressurser som forslaget medfører, og at NAV- kontorene tilføres disse ressursene i forbindelse med en eventuell lovendring.

Fylkesmannen i Østfold stiller seg positiv til at det av den foreslåtte ordlyden i bestemmelsen fremgår klart at formålet med vilkårene skal være at stønadsmottaker skal bli helt eller delvis selvhjulpen.

Fordi plikten til å stille vilkår ikke er absolutt, men at NAV- kontoret skal kunne frafalle å stille vilkår når «tungtveiende grunner taler i mot det», anser Fylkesmannen i Østfold det som viktig for praktiseringen av bestemmelsen at departementet gir tydelige føringer til NAV- kontorene for hva slike tungtveiende grunner kan være.

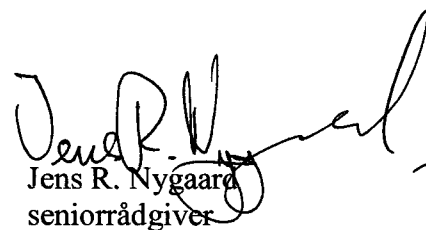
Slik vilkårsbestemmelsen etter endringsforslaget lyder, synes det som om det bare kan settes vilkår om «aktivitet» for stønadsmottaker, og at ordlyden innebærer en innsnevring av NAV-kontorets adgang til å stille vilkår etter dagens ordlyd hvor det etter lovens ordlyd generelt «kan settes vilkår». Det fremgår av høringsnotatet at hensiktene med forslaget er å unngå at personer passivt mottar økonomisk sosialhjelp og å oppnå en mer ensartet praksis mellom kommunene. Vi kan imidlertid ikke se at departementet har tatt stilling til at den foreslåtte ordlyden kan oppfattes slik at den begrenser NAV- kontorets adgang til å stille vilkår.

Lovforslaget inneholder også en forskriftshjemmel for departementet for å gi retningslinjer for bruk av sanksjoner ved vilkårsbrudd. Gjennom vår klagesaksbehandling av klager på enkeltvedtak etter sosialtjenesteloven har vi erfaring for at det er ved iverksettelse av konsekvenser de fleste problemstillingene i praksis blir aktuelle. Vi vil tillate oss å be departementet om å gjøre bruk av forskriftshjemmelen og tydeliggjøre både materielle og prosessuelle spørsmål knyttet til sanksjoner ved vilkårsbrudd. Vi mener at det vil være særlig viktig å sørge for at barns behov skjermes effektivt ved voksnes vilkårsbrudd. I praksis ser vi at dette er svært vanskelig fordi barnas situasjon har nær sammenheng med husstandens økonomiske stilling.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av

Elisabeth Lilleborge Markhus e.f.
fylkeslege

Jens R. Nygaard
seniorrådgiver

Saksbehandler: Jens Ragnar Nygaard